

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 205/09-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. februára 2010 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti E., spol. s r. o., právne zastúpenej advokátom Mgr. P. M., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 61/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 61/08 porušil základné právo spoločnosti E., spol. s r. o., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Spoločnosti E., spol. s r. o., priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Spoločnosti E., spol. s r. o., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 439,10 € (slovom štyristotridsaťdeväť eur a desať centov), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť na účet jej advokáta Mgr. P. M., T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 205/09-11 z 19. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti E., spol. s r. o., N. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 61/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Podľa § 18b ods. 1 zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, výkon súdnictva k 1. januáru 2008 vo veci sťažovateľky prešiel z odovzdávajúceho Okresného súdu Trnava na nadobúdajúci Okresný súd Piešťany so všetkými právnymi a ústavnoprávnymi dôsledkami vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní.

3. Zo sťažnosti vyplynuli najmä tieto relevantné skutočnosti: «(...) Sťažovateľ podal som dňa 26. 05. 2005 na Okresný súd Trnava žalobu o zaplatenie 2.549.253,50 SK s príslušenstvom proti spoločnosti S., spol. s r. o., P. Vec bola vedená na tomto súde pod

sp. zn. 22Cb/79/2006. Zaplataenie žalovanej sumy sa domáhame titulom odstúpenia od Zmluvy o dielo (dodávka a montáž nosnej konštrukcie zastrešenia, dodávka a montáž strešnej krytiny BETTERNIT) z dôvodu vadne vykonaného diela žalovaným ako zhotoviteľom. Poukazujem na to, že podľa uvedenej zmluvy mal žalovaný dielo odovzdať do 31. 01. 2005.

Dňa 10. 02. 2006 Okresný súd v Trnave vydal uznesenie pod č. k. 21Cb/117/2005, ktorým na základe nášho samostatného návrhu na zabezpečenie dôkazu zo dňa 18. 11. 2005, ustanovil súdneho znalca, ktorý dňa 04. 08. 2006 podal znalecký posudok v závere ktorého konštatoval, že „nedokončený krov má vážne nedostatky, predovšetkým zlú geometriu krovu, nevyhovujúce kotvenie nosných prvkov krovu, neznámu a zároveň nevyhovujúcu statickú schému, popraskanie viacerých nosných prvkov krovu. Zlá geometria krovu sa nedá odstrániť a po uložení krytiny, keby došlo aj k výmene lát a strešnej fólie, by do podkrovia sústavne vnikal sneh a dážď a dochádzalo by k sústavnému zatekaniu podkrovia a trvalej degradácii nosných prvkov, preto je nutné pristúpiť k demontáži celého krovu. Zároveň doporučil, vzhľadom na to, že v podkroví sa už začali robiť viaceré inštalácie (voda, kúrenie, plyn, elektro) a prízemie je už hotové, krov na stavbe urýchlene demontovať, aby častým zatekaním objektu nedochádzalo aj naďalej k jeho sústavnému poškodzovaniu.“

Okresný súd v Trnave vo veci nariadil dve pojednávania a to v dňoch 26. 07. 2007 a 13. 11. 2007. Na druhom súdnom pojednávaní nám vec prejednávajúca sudkyňa oznámila, že súdny spis bude postúpený na novozriadený Okresný súd v Piešťanoch a tento vec bude ďalej prejednávať resp. vydá vo veci rozhodnutie. (...)

Dňa 26. 05. 2008 som na Okresný súd v Piešťanoch prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podal sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní.

Dňa 25. 06. 2008 bolo splnomocnenému právnenému zástupcovi doručené upovedomenie predsedníčky Okresného súdu v Piešťanoch zo dňa 20. 06. 2008 o spôsobe vybavenia sťažnosti. V tomto upovedomení predsedníčka súdu konštatovala (...):

„Po mojom oboznámení sa s obsahom spisového materiálu ako aj s vyjadrením zákonnej sudkyne sa pripájam k Vášmu konštatovaniu, že v predmetnej právnej veci došlo k zbytočným prieťahom v konaní. Musím však zároveň konštatovať, že tieto prieťahy nespôsobil tunajší súd, ale Okresný súd Trnava, ktorý k 1. 1. 2008 odovzdal predmetnú vec

tunajšiemu súdu v rámci prechodu výkonu súdnictva. Vec bola pridelená prostredníctvom elektronickej podateľne náhodným výberom zákonnej sudkyňi JUDr. C., ktorej bol pridelený ďalší počet nevybavených reštančných vecí z agendy C, Cb a P, pričom v jej oddelení je najvyšší počet nevybavených reštančných vecí starších ako 10 rokov. Nie je v jej ľudských schopnostiach vybavovať tieto veci plynule, pretože jej povinnosťou je uprednostniť veci vyžadujúce si osobitnú a výnimočnú rýchlosť (statusové, veci s maloletými deťmi, bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, pracovnoprávne a pod.) a veci rovnakej dôležitosti akou je Vaša, ktoré však napadli skôr. Podľa jej vyjadrenia môže v predmetnej veci vytýčiť termín pojednávania najskôr koncom roka 2008.

Zákonom č. 511/2007 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov SR sa s účinnosťou od 1. 1. 2008 rozšíril obvod Okresného súdu Piešťany o územný obvod okresu Hlohovec a Okresný súd Trnava odovzdal tunajšiemu súdu k 1. 1. 2008 všetky veci, v ktorých je daná miestna príslušnosť Okresného súdu Piešťany od 1. 1. 1997. Mesačný nápad vecí vo všetkých agendách neustále stúpa, pričom momentálne vybavujú civilnú agendu iba traja sudcovia, ktorí majú vo svojom oddelení každý po 900 vecí. Iste mi dáte za pravdu, že za takýchto podmienok, keď tunajší súd značne poddimenzovaný, ťažko môžem očakávať od troch sudcov výkony aké podávajú sudcovia na iných súdoch, kde je ich podstatne viac a s menším počtom vecí v oddelení.

Záverom chcem vyjadriť svoj súhlas s Vaším tvrdením, že v prípade ak Slovenská republika nedokáže zabezpečiť primeraný počet sudcov na súde, nemôže táto skutočnosť byť na ťarchu účastníka konania a jeho práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, preto budem Vašu vec pravidelne sledovať až do jej ukončenia.“

K dnešnému dňu Okresný súd v Piešťanoch vo veci nevykonal žiadny procesný úkon a ani nenariadil vo veci termín súdneho pojednávania. (...)

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, sťažovateľ domnievam sa, že ide o vec, ktorá patrí po právnej a skutkovej stránke do štandardnej rozhodovacej agendy prvostupňového súdu v obchodných veciach. Okresný súd Piešťany sa pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci môže navyiac okamžite oprieť o jednoznačný záver vyplývajúci zo znaleckého posudku súdneho znalca Ing. J. H., ktorý bol súdom ustanovený za znalca v konaní vedenom na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 21Cb/117/2005 a to uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 10. 02. 2006.

(...) sťažovateľ neprispel som žiadnym spôsobom k zbytočným prietiahom v konaní. Naopak, v období od februára do apríla 2008 som podal spolu 5 žiadostí resp. urgencií o nariadenie súdneho pojednávania a v máji 2008 som podal sťažnosť na prietahy v súdnom konaní. Konal som teda aktívne a následne až do konca roka 2008 som čakal, či Okresný súd Piešťany v zmysle písomného vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu nariadi v predmetnej veci termín súdneho pojednávania.

(...) je zrejmé, že okresný súd bol nečinný, pričom plynulému postupu nebránila zákonná prekážka v konaní. Okresný súd v Piešťanoch totižto od 1. 1. 2008, kedy mu vec napadla, vo veci nevykonal vôbec žiadny procesný úkon.

(...) Sťažovateľ som presvedčený, že moja sťažnosť je oprávnená. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam žiadam preto, aby Ústavný súd Slovenskej republiky túto moju sťažnosť prijal, vyhovel jej a rozhodol, že Okresný súd Piešťany porušil moje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Zároveň žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu Piešťany, aby v uvedenej veci konal a rozhodol.

Ďalej žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v zmysle ustanovení čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznal mne ako sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie.

Sťažovateľ chcem poukázať na skutočnosť, že v danom prípade som mal reálny podnikateľský zámer postaviť nový objekt, ktorý by som následne prenajal inému podnikateľskému subjektu a spoločnosť E. by mala priebežne zaistený stabilný príjem plynúci z inkasovaného nájomného. Namiesto toho som však nie svojou vinou jednoducho prišiel o sumu 935.000,- Sk, ktorú som zaplatil zhotoviteľovi za zle zhotovenú strechu, pričom je úplne zrejmé, že túto strechu bude treba demontovať (...)

V dôsledku nečinnosti súdov som sťažovateľ úplne frustrovaný a celkom som stratil dôveru, že seriózny podnikateľský subjekt dlhoročne pôsobiaci na slovenskom trhu sa môže dočkať efektívneho poskytnutia ochrany zo strany súdu. Navyše je dôsledkom nečinnosti súdu i strata dobrých susedských vzťahov, pretože nedokončená strecha bez odkvapov už 4. zimu spôsobuje zatekanie susednej nehnuteľnosti, ktorej vlastník sa oprávnené neustále sťažuje na z jeho pohľadu neakceptovateľný stav. Ďalej je dôsledkom nečinnosti súdu i strata kreditu resp. renomé solídneho podnikateľského subjektu, ktorý zmluvne garantoval inému podnikateľskému subjektu prenajatie novopostaveného objektu a

následné nedodržanie sľubu a vystavenie tohto podnikateľského subjektu (Creo, s. r. o.) do ťaživej situácie, pretože tento s určitosťou ráatal s prenajatím predmetnej nehnuteľnosti. Ďalej je dôsledkom nečinnosti súdu poškodenie obchodného mena sťažovateľa, pretože fyzické i právnické osoby v N. registrujú, že predmetný objekt je už viac ako 4 roky rozostavaný a sťažovateľ ho „nie je schopný“ dokončiť a skolaudovať. Najťaživejším dôsledkom nečinnosti súdu je však skutočnosť, že sťažovateľ som pod obrovským psychickým existenčným stresom (či už je to psychická záťaž majiteľa spoločnosti alebo zamestnancov), ktorý sa navyše znásobuje v súčasnom období pretrvávajúcej všeobecnej hospodárskej krízy.

Vzhľadom na uvedené, považujem za primerané finančné zadostučinenie čiastku 8.962,- EUR, ktorú žiadam priznať, pričom i tak ide len o čiastočné zadostučinenie za nemajetkovú ujmu spôsobenú sťažovateľovi. (...)»

3.1 Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo E., spol s r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cb/61/08 porušené.

2. Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby bola vec č. 7Cb/61/08 čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. E., spol. s r. o., sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 8.962,- EUR (slovom osemtisícdeväťstošesťdesiatdva EUR), ktoré je mu Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Piešťany je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia E., spol. s r. o., na účet jeho právneho zástupcu Mgr. P. M., T., (...), vo výške 290,- EUR (2 úkony po 115,90 EUR + 19% DPH + 6,95 EUR -režijný paušál), a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 475/09

zo 6. augusta 2009 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 21. augusta 2009.

4.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Spoločnosť E., spol. s r. o. podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 30. 05. 2006 návrh na zaplatenie 84.619,71 eur (pôvodne 2.549.253,50 Sk) s príslušenstvom a o nariadenie predbežného opatrenia voči trom odporcom: 1. S., spol. s r. o., 2. Ing. J. S. a 3. P. S. Podaným návrhom sa navrhovateľ domáha vrátenia plnenia po odstúpení od zmluvy o dielo ako aj náhrady škody na ušlom nájomnom. Vec bola na Okresnom súde Trnava pridelená zákonnému sudcovi JUDr. P. L. Navrhovateľ dňa 9. 6. 2006 doplnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia, dňa 9. 6. 2009 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za nariadenie predbežného opatrenia v sume 500,- Sk, dňa 16. 6. 2006 navrhovateľ uhradil súdny poplatok za nariadenie predbežného opatrenia. V zmysle dodatku k rozvrhu práce OS Trnava č. 12, bola predmetná vec pridelená zastupujúcemu sudcovi Mgr. P. M. Dňa 3. 7. 2006 bol uznesením OS Trnava zamietnutý návrh na nariadenie predbežného opatrenia, voči ktorému sa navrhovateľ v zákonnej lehote odvolal, dňa 4. 7. 2006 bol zaslaný návrh na vyjadrenie odporcom, po odstránení závad v doručení uznesenia o predbežnom opatrení, bol dňa 28. 9. 2006 spis predložený na KS v Trnave na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 28. 2. 2007 potvrdil napadnuté uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 4. 2007. Dňa 23. 4. 2007 bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, dňa 28. 5. 2007 navrhovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh. Dňa 26. 7. 2007 prebehlo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. 11. 2007 s tým, aby odporca predložil požadované doklady a aby bol pripojený spis OS Trnava 21Cb/117/2005. Dňa 13. 11. 2007 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, aby odporca predložil požadované doklady. Súčinnosťou od 01. 01. 2008 došlo k prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Trnava na Okresný súd Piešťany, predmetná vec bola pridelená sudkyňi JUDr. L. C. Podaniami dňa 18. 2. 2008, 6. 3. 2008, 27. 3. 2008 a dňa 14. 4. 2008 navrhovateľ žiadal vytýčiť termín pojednávania. Dňa 20. 6. 2008 predsedníčka Okresného súdu Piešťany

upovedomovala navrhovateľa o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti, dňa 8. 10. 2008 prišlo k prerozdeleniu spisov na z dôvodu obsadenia súdu dvomi novými sudcami a vec bola pridelená sudkyňi JUDr. K., ktorá spis prevzala od asistentky dňa 14. 10. 2008 spolu s ďalšími 450 spismi, medzi ktorými sa nachádzali aj spisy staršie ako 8 rokov. Dňa 14. 10. 2008 žiadala sudkyňa k veci pripojiť spis Okresného súdu Trnava 21Cb/117/2005, ktorý mal byť k veci pripojený ešte podľa úpravy na pojednávaní na OS Trnava dňa 26. 7. 2007, avšak k spisu nebol pripojený. Dňa 24. 10. 2008 OS Trnava k veci pripojil požadovaný spis. Zákonná sudkyňa pri nástupe do funkcie prevzala v rámci prerozdelenia 450 spisov, pričom veľa z nich bolo reštančných, ktorým sa prednostne venuje, pričom vykonáva najskôr úkony v najstarších veciach, z ktorých mnohé sú viac ako osemročné. Z dôvodu množstva prevzatých spisov a potreby ich postupného naštudovania a priebežného vytyčovania termínov pojednávania v iných veciach, doposiaľ bolo v danej veci súčasťou zákonnou sudkyňou primerane priebežne konané s tým, že k danej právnej veci bol pripojený spis OS Trnava, bez ktorého nebolo možné ďalej vo veci pokračovať. Po jeho pripojení si spis vyžaduje rozsiahle naštudovanie, nakoľko ide o technicky komplikovanú vec s viacerými znaleckými posudkami, ktoré je potrebné podrobne naštudovať a vytýčiť termín pojednávania až po takomto naštudovaní veci. Po naštudovaní veci zákonná sudkyňa nariadila termín pojednávania na 17. 9. 2009 o 08.15 hod.

Záverom uvádzam, že netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v zmysle ust. § 30 ods.2 zákona o ústavnom súde.“

4.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol, že:

«(...) Okresný súd v Piešťanoch zastúpený predsedníčkou Okresného súdu Mgr. I. Š. vo svojom vyjadrení predovšetkým chronologicky popisuje jednotlivé úkony vykonané v predmetnom súdnom konaní, čomu venuje podstatnú časť svojho vyjadrenia. Voči týmto skutkovým tvrdeniam sťažovateľ nemám žiadne výhrady.

Len v závere svojho vyjadrenia predsedníčka Okresného súdu Piešťany opisuje priebeh konania na tomto súde resp. úkony vykonané zákonnými sudcami.

Navrhovateľ nemám dôvod neveriť číselným údajom o množstve spisov , ktoré nová zákonná sudkyňa pri nástupe do funkcie prevzala v rámci prerozdelenia a zrejme

objektívnemu faktu, že ide o enormnú záťaženosť, ktorú je ťažko vôbec fyzicky zvládnuť. Ako však samotná predsedníčka Okresného súdu v Piešťanoch vo svojom písomnom upovedomení zo dňa 20. 06. 2008 v záverečnom odseku uviedla „Chcem vyjadriť svoj súhlas s Vaším tvrdením, že v prípade ak Slovenská republika nedokáže zabezpečiť primeraný počet sudcov na súde, nemôže táto skutočnosť byť na ťarchu účastníka konania a jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“.

Pokiaľ teraz predsedníčka Okresného súdu v Piešťanoch vo vyjadrení adresovanom Ústavnému súdu SR vidí vec tak, že „...doposiaľ bolo v danej veci súčasťou zákonnou sudkyňou primerane priebežne konané...“, navrhovateľ vidím vec tak, že prvá zákonná sudkyňa za 10 mesiacov (od 01. 01. 2008 do 14. 10. 2008) vo veci neurobila vôbec nič a druhá zákonná sudkyňa za ďalších 10 mesiacov (od 14. 10. 2008 do 06. 08. 2009) urobila 2 úkony a to, že si dala pripojiť spis z Okresného súdu Trnava (14. 10. 2008) a po 10 mesiacoch nariadila termín pojednávania (06. 08. 2009).

Pokiaľ predsedníčka Okresného súdu v Piešťanoch uvádza, že: „...spis si vyžaduje rozsiahle naštudovanie nakoľko ide o technicky komplikovanú vec s viacerými znaleckými posudkami, ktoré je potrebné podrobne naštudovať a vytýčiť termín pojednávania až po takomto naštudovaní veci...“, navrhovateľ súhlasím s tým, že ide o technicky komplikovanú vec, ale práve preto bolo vo veci nariadené súdnoznalecké dokazovanie a ako som už uviedol vo svojej sťažnosti, sudkyňa sa môže pri svojom rozhodovaní okamžite oprieť o jednoznačný záver vyplývajúci zo znaleckého posudku súdneho znalca Ing. J. H. Navrhovateľ domnievam sa, že sudkyňa nemusí rozsiahle študovať technickú stránku veci, ale vychádzajúc zo zhodných záverov znaleckých posudkov, vec posúdiť po právnej stránke a rozhodnúť. (...)

Navrhovateľ už v podanej sťažnosti dokumentoval som svoju ťaživú ekonomickú situáciu, pretože sme malá firma s 9 zamestnancami, ktorá podniká od januára 1994, t. j. 15 rokov a v dôsledku horeuvedeného stavu, keď od podania žaloby uplynuli takmer 4 roky, má spoločnosť E. namiesto stabilného príjmu existenčné problémy.

Skutočne najťaživejším dôsledkom nečinnosti súdu je však skutočnosť, že sťažovateľ som pod obrovským psychickým existenčným stresom (či už je to psychická záťaž majiteľa spoločnosti alebo zamestnancov), ktorý sa navyše znásobuje v súčasnom období pretrvávajúcej všeobecnej hospodárskej krízy.

Skutočnosť, že sudcovia Okresného súdu v Piešťanoch majú enormne veľký počet pridelených vecí, ktoré fyzicky nie sú schopní v primeranom čase rozhodnúť, nezaujímajú ani Daňový úrad pri vymáhaní plnenia daňových povinností, ani Sociálnu poisťovňu resp. zdravotné poisťovne pri vymáhaní platenia odvodov, ani obchodných partnerov pri vymáhaní plnenia obchodných záväzkov, ani zamestnancov, ktorí chcú mať načas vyplatené mzdy, aby mohli zabezpečiť svoje životné potreby.

Vzhľadom na uvedené navrhovateľ trvá na svojej sťažnosti v celom rozsahu a navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal rozhodnutie tak, ako je uvedené v tejto sťažnosti.

Navrhovateľ netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.»

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

6. Pokiaľ ide o priebeh a stav napadnutého konania, ústavný súd po nahliadnutí do spisu okresného súdu sp. zn. 7 Cb 61/08 konštatuje, že chronologický popis úkonov vykonaných v danej veci sa zhoduje s popisom predsedníčky okresného súdu zo 6. augusta 2009, s ktorým súhlasil aj sťažovateľ, preto v okolnostiach danej veci ústavný súd upustil od opakovania popisu týchto úkonov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 61/08 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci. Ústavný súd však nepopiera, že v danom prípade „*ide o technicky komplikovanú vec*“, a pre potrebu

súdnoznaleckého dokazovania môže predstavovať určitý stupeň zložitosti, avšak doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľka okrem toho, že nezaplatila riadne a včas súdne poplatky (až na výzvu, na ktorú však reagovala včas), neprispela svojím správaním k priet'ahom v konaní, aktívne sa dožadovala pokračovania v konaní, žiadala o nariadenie termínu pojednávania a taktiež podala sťažnosť na priet'ahy v konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných ospravedlniteľných dôvodov nečinný od 1. januára 2008 do 6. augusta 2009. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne jedného roka a šiestich mesiacov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedeným priet'ahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu, pričom ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Účastníkom tohto konania je známe, keďže vo svojich podaniach tieto skutočnosti uvádzajú, že obranné tvrdenie predsedníčky okresného súdu o tom, že „*zákonná sudkyňa pri nástupe do funkcie prevzala v rámci prerozdelenia 450 spisov, pričom veľa z nich bolo reštančných*“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní

odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu vo vzťahu k napadnutému konaniu nevyplýva prijatie účinných opatrení.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že vec bola medzičasom rozhodnutá, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka navrhla priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 962 € najmä preto, že *„najťaživejším dôsledkom nečinnosti súdu je(...) skutočnosť, že sťažovateľ som pod obrovským psychickým existenčným stresom (či už je to psychická záťaž majiteľa spoločnosti alebo zamestnancov), ktorý sa navyše znásobuje v súčasnom období pretrvávajúcej všeobecnej hospodárskej krízy“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané vo výške 1 500 €. Ústavný súd však dodáva, že uvedené finančné zadosťučinenie nepredstavuje náhradu škody pre

sťažovateľku, ale náhradu za nemajetkovú ujmu, vzniknutú sťažovateľke zbytočnými priet'ahmi v napadnutom konaní.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia 29. januára 2009, spísanie sťažnosti z 13. marca 2009 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 21. augusta 2009). Za tri úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume trikrát po 115,90 € a režijný paušál trikrát po 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 368,55 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 70,02 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 439,10 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2010